

MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 28/2014 vp

Valtioneuvoston kirjelmä ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi (1—50 megawatin polttolaitosten direktiiviehdotus)

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Suuri valiokunta on 7 päivänä toukokuuta 2014 lähettänyt valtioneuvoston kirjelmän ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi (1—50 megawatin polttolaitosten direktiiviehdotus) asiassa U 13/2014 vp maa- ja metsätalousvaliokunnalle mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Birgitta Vainio-Matila, maa- ja metsätalousministeriö
- neuvotteleva virkamies Mika Honkanen, työ- ja elinkeinoministeriö
- neuvotteleva virkamies Sirpa Salo-Asikainen ja erityisasiantuntija Jaakko Kuisma, ympäristöministeriö

- ylilääkäri Raimo Salonen, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL)
- ympäristöjohtaja Liisa Pietola, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- asiantuntija Jukka Makkonen, Energiateollisuus ry
- ympäristöpäällikkö Fredrik Blomfelt, Metsäteollisuus ry
- toimialapäällikkö (puuenergia) Tage Fredriksson, Bioenergia ry
- toimitusjohtaja Petteri Korpioja, Ariterm Oy
- engineering director Risto Juutinen, KPA Unicon Oy.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Foster Wheeler Energia Oy
- Suur-Savon Sähkö
- Kauppapuutarhaliitto ry
- Suomen Sahat ry.

VALTIONEUVOSTON JATKOKIRJELMÄ

Ehdotus

Yleistä

Euroopan komissio antoi 18.12.2013 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tiettyjen keskisuurista polttolaitoksista ilmaan johtuvien epäpuhtauspäästöjen rajoittami-

sesta (KOM(2013) 919 lopullinen), jäljempänä direktiiviehdotus. Ehdotuksen tarkoituksena on vähentää polttoaineteholtaan vähintään yhden, mutta alle 50 megawatin, jäljempänä 1—50 megawatin, polttolaitosten rikkidioksidi-, typenoksi- ja hiukkaspäästöjä ilmaan ja päästöistä johtuvia ympäristö- ja terveyshaittoja. Tavoitteen

toteuttamiseksi ehdotettavia päästöraja-arvoja sovellettaisiin kaikkiin jo toiminnassa oleviin ja uusiin polttoaineteholtaan 1—50 megawatin polttolaitoksiin. Lisäksi direktiiviehdotuksessa asetettaisiin päästöjä koskevia tarkkailuvelvoitteita ja valvontaa koskevia vaatimuksia. Polttolaitoksilta ei edellytettäisi toimintaa varten myönnettävää lupaa. Luvan sijaan polttolaitoksen rekisteröinti jäsenvaltion viranomaisten ylläpitämään rekisteriin olisi edellytys toiminnan aloittamiselle.

Ehdotus on osa EU:n uutta ilmansuojelun lainsäädäntökokonaisuutta. Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksessä yleisestä unionin ympäristöalan toimintaohjelmasta vuoteen 2020 ”Hyvä elämä maapallon resurssien rajoissa” (KOM(2012) 710 lopullinen) todettiin, että huolimatta ilmanlaadun parantumisesta viimeisten vuosikymmenten aikana, ilmaan menevistä päästöistä aiheutuu edelleen merkittäviä haitallisia ympäristö- ja terveysvaikutuksia eri puolilla Eurooppaa. Terveellinen elinympäristö edellyttää paikallisia, kansallisia ja EU:n tason toimenpiteitä, EU:n ilmansuojelulainsäädännön toimeenpanon tehostamista sekä vuotta 2020 pidemmälle ulottuvien tavoitteiden määrittelyä.

Komission vuoteen 2030 ulottuvaa ilmanlaatustrategiaa (Puhdasta ilmaa Euroopalle -ohjelma) koskevassa tiedonannossa (KOM(2013) 918 lopullinen) on tuotu esiin tarve rajoittaa polttoaineteholtaan 1—50 megawatin polttolaitosten päästöjä, mikä täydentäisi EU:n voimassa olevaa polttolaitosten päästöjen rajoittamiseen tähtäävää lainsäädäntöä. Polttoaineteholtaan 1—50 megawatin polttolaitokset ovat merkittäviä rikkidioksidin, typenoksidien ja hiukkasten päästölähteitä. Laitoksia on arvioitu olevan EU:ssa yli 140 000. Direktiiviehdotuksen täytäntöönpano edellyttäisi, että kaikissa jäsenvaltioissa otettaisiin käyttöön kustannustehokkaiksi arvioidut tekniset ratkaisut laitosten päästöjen vähentämiseksi. Polttoaineteholtaan vähintään 50 megawatin polttolaitosten päästöjen rajoittamisesta säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston teollisuuden päästöjä (yhtenäistetty ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen) koskevassa direktiivissä (2010/75/EU), jäljem-

pänä teollisuuspäästödirektiivi. Alle yhden megawatin pienten polttolaitosten päästöjen rajoittaminen on mahdollista energiaan liittyvien tuotteiden ekologiselle suunnittelulle asetettavien vaatimusten puitteista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (2009/125/EY), jäljempänä ekodesign-direktiivi, kautta. Direktiiviehdotus edistäisi ilmanlaatuun liittyvien ja ilmastomuutosta koskevien ohjauskeinojen yhteen sovittamista. Ilmasto- ja energiapoliittiset linjaukset ovat esimerkiksi lisänneet biomassan käyttöä polttoaineena, mikä on vaikuttanut pienhiukkaspäästöjen määrän lisääntymiseen unionin alueella.

Direktiiviehdotus on osa toimia, joiden avulla voidaan saavuttaa samassa yhteydessä julkaistun vuoteen 2030 ulottuvan ilmansuojelustrategian tavoitteet ja komission ehdotuksen kansallisia päästövähennysvelvoitteita asettavan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi tiettyjen ilman epäpuhtauksien kansallisten päästöjen vähentämisestä sekä direktiivin 2003/35/EY muuttamisesta (KOM(2013) 920 lopullinen), jäljempänä päästökattodirektiiviehdotus, mukaiset päästöjen vähennysvelvoitteet vuonna 2020 ja 2030. Komission päästökattodirektiiviehdotus sisältää uudet pienhiukkasia (PM_{2.5}) koskevat päästövähennysvelvoitteet, joita sovelletaan vuodesta 2020 alkaen.

Ehdotuksen uusien polttolaitosten ja olemassa olevien polttolaitosten rikkidioksidi- ja hiukkaspäästö päästöraja-arvot ovat yhteneviä teollisuuspäästödirektiivin suuria polttolaitoksia koskevien pienimmille polttoaineteholuokille (pääosin 50—100 megawatin kokoluokka) asetettujen päästöraja-arvojen kanssa. Olemassa olevien polttolaitosten typenoksidien päästöraja-arvot ovat noin kaksinkertaisia verrattuna teollisuuspäästödirektiivin pienimmän polttoaineteholuokan päästöraja-arvoihin. Raja-arvoja ehdotetaan myös uusille ja olemassa oleville kiinteille moottoreille. Jäsenvaltioiden tulisi asettaa direktiiviehdotusta tiukempia päästöraja-arvoja niillä ilmanlaadun seuranta-alueilla, joilla ilmanlaatu ei täytä EU:n ilmanlaatumormeja. Suomessa ilmanlaadun seuranta-alueet kyseessä oleville yhdisteille on määritelty ilmanlaadusta an-

netussa valtioneuvoston asetuksessa (38/2011). Seuranta-alueita ovat pääkaupunkiseutu (HSY-alue) ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimialueet.

Suuri osa ehdotuksen soveltamisalaan kuuluvista toiminnanharjoittajista on pieniä ja keski-suuria yrityksiä. Tämä on huomioitu edellyttämällä luvan sijaan rekisteröintiä ja myöntämällä olemassa oleville polttolaitoksille siirtymäaika direktiiviehdotuksen vaatimusten täyttämiseksi. Polttolaitoksilta edellytettävistä tarkkailu- ja tietojen toimittamisvelvoitteista johtuva hallinnollinen taakka on pyritty pitämään mahdollisimman kevyenä.

Valtioneuvoston alustava kanta

Valtioneuvosto pitää tärkeänä tavoitetta vähentää polttoaineteholtaan 1—50 megawatin polttolaitosten päästöjä ilmaan ja parantaa ilmanlaatua ottamalla käyttöön Euroopan laajuisia toimia. Direktiiviehdotuksen täytäntöönpano edellyttäisi kansallisia toimia erityisesti hiukkaspäästöjen vähentämisessä. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että kansalliset toimet ovat kustannuksiltaan tehokkaita saavutettuihin ympäristöhyötyihin nähden.

Valtioneuvosto katsoo, että direktiiviehdotuksen velvoitteiden toteuttaminen päästöjen vähentämiseksi, erityisesti hiukkaspäästöjen osalta, olisi joltain osin kustannustehotonta Suomessa, koska saavutettavat terveys- ja ympäristöhyödyt eivät ole yhtä mittavia kuin Keski- ja

Etelä-Euroopassa. Pienten polttolaitosten asetuksen päästöraja-arvot vastaavat pääosin nykykäsitystä siitä, mikä olisi kustannustehokasta päästöjen vähentämistä 1—50 megawatin polttolaitosten kokoluokassa Suomessa. Direktiiviehdotuksen vaikutusarvioinnista puuttuu merkittävä osa Suomen polttolaitoksista ja tietoja on tarpeen täydentää tältä osin.

Kustannustehokkuuden parantamiseksi on tarpeen selvittää yhdessä sidosryhmien kanssa, tulisiko kattiloiden vähimmäispäästörajat porastaa ehdotuksesta poiketen kattilakokoluokan mukaan ja laitoksen vuotuisen käyntiajan mukaan. Jatkotyössä on tarpeen varmistaa, että soveltavat toimenpiteet ovat teknisesti ja kustannustehokkaasti toteutettavissa kaikissa kokoluokissa, erityisesti koskien 1—5 megawatin polttolaitoksia. Kustannustehokkuuden osalta valtioneuvosto pitää hyvänä, että olemassa oleville laitoksille on ehdotettu riittävän pitkät siirtymäajat.

Valtioneuvosto suhtautuu periaatteessa myönteisesti direktiiviehdotuksessa esitettyyn ilmanlaatuiperusteiseen jaotteluun, jossa ilmanlaadun seuranta-alueille, joilla ilmanlaatu-normit eivät nykyisin täyty, sovellettaisiin tiukempia päästöraja-arvoja. Tällöin on kuitenkin tärkeää, ettei raja-arvoja tarpeettomasti tiukennettaisi silloin, kun polttolaitosten päästöjen vähentämisellä ei olisi tosiasiallista vaikutusta ilmanlaadun paranemiseen.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta toteaa, että komission ehdotus on osa EU:n uutta ilmansuojelun lainsäädäntökokonaisuutta. Ehdotuksen taustana on se, että 1—50 MW:n polttolaitosten päästöraja-arvojen tiukentamisella voidaan etenkin Keski- ja Etelä-Euroopassa saavuttaa mittavia terveys- ja ympäristöhyötyjä. Valiokunta korostaa sitä, että ehdotuksen terveydelliset hyödyt eivät ole Suomessa jäljempänä esitettävien perusteiden samaa tasoa kuin

muualla Euroopassa, joten sääntelyn kustannustehokkuuteen ja tarkoituksenmukaisuuteen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Komission ehdotuksen kansanterveydelliset hyödyt jäävät kokonaisuudessaan Suomessa huomattavasti pienemmiksi kuin muualla EU:ssa. Suomessa hyödyt direktiiviehdotuksen mukaisista päästöraja-arvojen tiukentamisista saavutettaisiin lähinnä Etelä-Suomen kaukokulkeuman pienenemisen kautta sekä eräiden taaja-

mien keski suurten lämpölaitosten päästöjen vähentymisen kautta. Taajamiin sijoitetut keski suuret lämpölaitokset ovat ajoittain heikentäneet päästöillään väestön viihtyisyyttä sekä hengityssairaiden terveyttä Suomessakin. Valiokunta painottaa tässä yhteydessä sitä, että Suomessa polttoteknologia ja siihen liittyvä osaaminen sinänsä on huippuluokkaa. Valiokunta toteaa myös, että teknologia päästörajojen saavuttamiseksi on jo olemassa. Referenssikannan ja laitostekniikan kehityksen kannalta on tärkeää, että niiden teknologinen taso vastaa muun Euroopan vaatimuksia. Tuotteiden teknologinen kehitys tulee aina käytännössä tapahtumaan pääosin kotimarkkinoilla.

Valiokunta toteaa, että komission direktiiviehdotuksessa ehdotetaan nykykäytännöstä poiketen lähes samoja vaatimuksia kaikenkokoisille polttolaitoksille. Direktiiviehdotuksen velvoitteiden toteuttaminen päästöjen vähentämiseksi — erityisesti hiukkaspäästöjen osalta — olisi kustannustehotonta Suomessa. Erityisesti pienissä teholuokissa ja vähän käytettävien laitojen osalta ehdotettu sääntely ei todennäköisesti Suomen osalta johda niihin päämääriin, joi ta esityksellä tavoitellaan.

Pienten energiantuotantoyksiköiden ympäristönsuojeluvaatimuksista säädetään nykyisin kansallisesti polttoaineteholtaan alle 50 MW:n energiantuotantoyksiköiden ympäristönsuojeluvaatimuksista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (750/2013) (pienen polttolaitosten asetus). Kansallisessa asetuksessa on vaatimuksia porrastettu polttolaitosten kokoluokan mukaan. Asetuksen päästöraja-arvot vastaavat pääosin nykykäytännöstä siitä, mikä Suomessa on kustannustehokasta päästöjen vähentämistä 1—50 MW:n polttolaitosten kokoluokassa. Valiokunnan arvion mukaan etenkin 1—10 MW:n laitojen ehdotetulla sääntelyllä ei saavutettaisi kustannuksiin nähden oleellisia hyötyjä varsinkin Suomen kaltaisessa harvaan asutussa maassa, jossa ilmanlaatu on tiettyjä kaupunkialueita lukuun ottamatta hyvä.

Valiokunta pitää välttämättömänä direktiiviehdotuksen tarkempaa kansallista vaikutusten arviointia, sillä merkittävä osa Suomen poltto-

laitoksista puuttuu komission direktiiviehdotuksen vaikutusarvioinnista. Tämä on johtanut ehdotuksen kustannusvaikutusten aliarviointiin. Myöskään direktiivillä hyötynä tavoiteltavaa päästöjen pienentymistä tai päästöjen pienemisen vaikutusta Suomessa ei ole erikseen arvioitu. Valiokunta pitää edellä mainittujen vaikutusarviointien puutteita keskeisenä ongelmana.

Metsäteollisuudessa direktiiviehdotus koskee lähinnä lukuisia eri kokoluokan sahalaitosten polttolaitoksia, joiden polttoaineina käytetään pääosin erilaisia kiinteitä biopolttoaineita. Direktiivin voimaantulo edellyttäisi sahoilta huomattavia investointeja polttolaitosten varustamiseksi sähkö- tai kangassuodattimilla. Tämä tarkoittaisi esimerkiksi noin puolen miljoonan euron investointeja tyypilliseen sahan 10 MW:n laitokseen, ilman että vastaavia olennaisia hiukkaspäästöjen vähenemisen hyötyjä saavutettaisiin. Sahojen kannalta on yleisesti arvioituna tärkeää, ettei nykyisten alle 20 megawatin polttolaitosten päästörajoja kiristetä kohtuuttomasti. Lisäksi puhdasta puuta polttaville laitoksille tulee varata esitettyä pitempi siirtymäaika mahdollisten uusien vaatimusten toteuttamiseksi.

Maataloudessa erityisesti kasvihuone tiloilla on 1—50 MW:n lämpölaitoksia, ja kasvihuoneet ovat yhä enenevässä määrin siirtymässä biomassapohjaisiin lämmitysratkaisuihin. Valiokunta toteaa, että Suomessa on noin tuhat kaupallista kasvihuoneyritystä. Kauppapuutarhaliiton arvion mukaan lämpölaitokse ltaan kokoluokkaan 1—5 MW kuuluu satoja kasvihuoneyrityksiä. Lämpölaitoksen mitoitusteho kasvihuoneille on tyypillisesti 1 MW noin 3 000 neliometriä kohden. Maa- ja metsätalousministeriön arvion mukaan jo yli 40 prosenttia yritysten lämpöenergiasta tuotetaan kotimaisella bioenergialla. Valiokunta toteaa, että vuosittain kymmenet kasvihuoneyritykset vaihtavat öljystä bioenergiaan.

Valiokunta pitää esityksen mukaisia päästöarvoja ylimitoitettuina ja kalliina ratkaisuu na suomalaisille kasvihuoneyrityksille. Direktiiviehdotuksen mukaisilla päästöarvoilla lukuisat yritykset joutuisivat harkitsemaan lopettamista liian korkeiden investointikulujen takia. Tässä

yhteydessä tulee ottaa huomioon, että Suomen oloissa yritykset sijoittuvat lähes kaikkiin valtakunnan kuntiin ja ovat usein jopa kymmenien kilometrien päässä toisistaan. Siten yritysten päästövaikutukset ovat vähäisiä.

Valiokunta kiinnittää huomiota myös direktiiviehdotukseen sisältyvään tarkennukseen siitä, ettei direktiiviä sovelleta polttolaitoksiin, jotka käyttävät palamistuotteita suoraan esineiden tai aineiden lämmitykseen tai kuivaukseen, eikä jälkipolttolaitoksiin, jotka on suunniteltu puhdistamaan savukaasuja polttamalla ja joita ei käytetä erillisinä polttolaitoksina. Valiokunta toteaa, että Suomessa tällaisia laitoksia voisivat olla esimerkiksi sahoilla sahatavaran kuivaamiseen tarkoitetut laitokset tai maatiloilla viljan kuivaamiseen käytettävät kuivaamot. Valiokunta katsoo, ettei edellä mainittuja laitoksia tule sisällyttää direktiivin soveltamisalaan.

Asiantuntijakuulemisissa on tullut esiin, että direktiivi aiheuttaisi esityksen mukaisena toteutuessaan kohtuuttomia kustannusrasituksia erityisesti 1—5 MW:n laitoskokoluokassa. Näiden arvioiden mukaan 1 MW:n lämpökeskuksien investointikustannukset voisivat jopa kaksinkertaistua ja 5 MW:n laitosten investointikustannukset kasvaa useilla kymmenillä prosenteilla johtuen erityisesti kalliista suodatinratkaisusta sekä suodatintekniikan aiheuttamista automaatio- ja mittalaittevaatimuksista. Mikäli direktiiviehdotus hyväksyttäisiin esitetyn kaltaisena, niin erityisesti 1—2 MW:n kokoluokassa biolämpölaitosten investoinnit vähenevät merkittävästi ja tarvittava kapasiteetti voi korvautua esimerkiksi fossiilisella maakaasulla, kevyellä öljyllä tai sähkölämmityksellä taikka talokohtaisilla puulämmitysratkaisuilla, joiden hiukkaspäästöt ovat suuret.

Valiokunta huomauttaa siitä, että alle 10 MW:n voimaloiden kokoluokassa on Suomessa noin 250 kohdetta, joita hoitavat lämpöyrittäjät tai lämpöä tarvitsevat yritykset itse. Lämpöyrittäjillä lisäinvestointi ei tulisi maksamaan itseään takaisin, ja lisäksi olemassa oleviin kohteisiin olisi erittäin vaikeata saada rahoitusta. Näillä toimijoilla ei olisi myöskään mahdolli-

suutta ylläpitää jatkuvaa savukaasupuhdistusjärjestelmien valvontaa.

Valiokunta katsoo edellä todettuun viitaten, että direktiiviehdotuksen soveltamisalan polttoainetehon alarajaa tulee korottaa tai pienemmille kokoluokille tulee määritellä selvästi lievemät päästöraja-arvot. Myös biopolttoaineita käyttävien laitosten hiukkaspäästöjen raja-arvoja tulee korottaa.

Mikäli direktiiviehdotuksen jatkoneuvotteiluissa ei ole mahdollista saada direktiivin soveltamisalaa rajatuksi vain uusiin polttolaitoksiin, on ehdottomasti varmistettava, että sääntelyn voimaantullessa jo käytössä olevien polttolaitosten osalta siirtymäaika on riittävän pitkä. Valiokunta katsoo, että päästövähennyksiä voidaan tehdä pitkällä tähtäimellä uusinvestointien kautta. Investointeja ei ole tarkoituksenmukaista suunnata teknisen käyttöikänsä loppupuolella oleviin laitoksiin.

Valiokunta pitää kohtuuttomana vaatimusta siitä, että puhdistuslaitteistojen toimivuutta olisi tarkkailtava jatkuvatoimisesti. Luotettava ja kattava tieto laitteistojen toiminnasta on saatavissa myös pistemäisesti toteutetun seurannan kautta. Ehdotukseen sisältyy määräys polttolaitoksen toiminnan lopettamisesta tilanteessa, jossa vaatimuksia ei pystytä noudattamaan. Valiokunta korostaa, että tämä ei saa johtaa tilanteeseen, jossa tilapäinenkin häiriö tarkkailu- tai puhdistuslaitteistossa merkitsisi polttolaitoksen toiminnan alasajoa.

Direktiiviehdotuksen soveltamisalan piirissä on paljon hajautettua ja pienimuotoista lämmöntuotantoa, mutta myös teollisuuden yksinomaan kulutushuippujen ja häiriötilanteiden varalta käytössä pidettäviä kattiloita. *Valiokunta pitää tarpeellisena, että direktiiviehdotuksen mukainen laitosten vuotuisten käyttötuntien raja nostetaan 500:sta esimerkiksi 1 500:aan, mikä vastaisi Suomen talvikuukausien keskimääräistä kysyntähuipun aikaa.*

Ehdotuksen mukaan komissiolle siirrettäisiin valtaa antaa delegoituja säädöksiä viideksi vuodeksi liitteen IV (päästöjen tarkkailu) mukauttamiseksi tekniikan ja tieteen kehitykseen. Valiokunta toteaa, että laajojen delegoitujen säädös-

valtuuksien antaminen komissiolle heikentäisi lainsäädännön ennakoitavuutta toiminnanharjoittajan näkökulmasta.

Valiokunta korostaa lopuksi sitä, että ehdotettu sääntely voisi kokonaisuudessaan johtaa tilanteeseen, jossa soveltamisalan kokoluokan polttolaitokset muodostuvat raskaiden investointivaatimusten vuoksi taloudellisesti kannattamattomiksi. Pienten yksiköiden poistuminen olisi vastoin kansallisia tavoitteitamme lisätä hajautettua sähkön- ja lämmöntuotantoa. Direktiiviehdotuksen ongelmana on myös se, että energian hinta voi eriytyä maan eri osissa.

Direktiiviehdotus keskittäisi tuotannon suuriin yksiköihin, joiden toimintaa ei kyetä välttämättä kokonaan turvaamaan varavoimalla. Tämä saattaisi voimistaa myös sähkön ja lämmön tuotannon häiriöiden vaikutusta ja laajuutta. Valiokunta painottaa myös sitä, etteivät päästöjen raja-arvoja koskevat säädökset saa johtaa tilanteeseen, jossa raja-arvojen takia toiminnanhar-

joittajan on helpompaa valita uusiutuvan biomassan sijasta fossiilinen polttoaine.

Lausunto

Lausuntonaan maa- ja metsätalousvaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan, mutta pitää lisäksi välttämättömänä sitä, että kansalliset vaikutusarviot tulee tehdä välittömästi, direktiiviehdotuksen soveltamisalan polttoainetehon alarajaa tulee korottaa tai pienemmille kokoluokille tulee määritellä selvästi lievemmat päästöraja-arvot, vuotuisten käyttötuntien rajaa tulee nostaa eikä ehdotettu sääntely saa johtaa tilanteeseen, jossa soveltamisalan kokoluokan polttolaitokset muodostuvat investointivaatimusten vuoksi taloudellisesti kannattamattomiksi.

Helsingissä 6 päivänä kesäkuuta 2014

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Jari Leppä /kesk
vpj. Lauri Heikkilä /ps
jäs. Satu Haapanen /vihr
Lasse Hautala /kesk
Reijo Hongisto /ps
Timo V. Korhonen /kesk
Mats Nylund /r

Kari Rajamäki /sd
Arto Satonen /kok
Katja Taimela /sd
Tytti Tuppurainen /sd
vjäs. Lasse Männistö /kok
Simo Rundgren /kesk.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Jaakko Autio.

ERIÄVÄ MIELIPIDE 1

Perustelut

Esitykset koskevat sekä Euroopan parlamentin että neuvoston direktiivejä: 1—50 megawatin polttolaitosten direktiiviehdotusta sekä ehdotusta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi päästökattodirektiiviehdotuksesta. Edellä mainitut esitykset ovat osa myös Euroopan komission viime vuoden lopulla antamaa ilmastonsuojelupakettia.

Ensinnäkin perussuomalaisten valiokuntaryhmä on alusta pitäen suhtautunut varsin kriittisesti nyt tehtyihin esityksiin. Emme ole esimerkiksi teollisuuden kilpailukyvyn suhteen olleet mielissämme siitä, että ilmastopolitiikan kriteereitä on lähdetty ylipäänsä muuttamaan kesken voimassa olevan sopimuskauden. Tällä näemme olevan negatiivisia vaikutuksia teollisuutemme kilpailukykyyn sekä Suomessa että muuallakin Euroopassa. Maamme hallitus on vielä tämän lisäksi heikentänyt teollisuutemme kilpailukykyä entisestään omalla veropolitiikallaan. Huonona esimerkkinä tällaisesta toiminnasta voidaan mainita ns. windfall-vero, joka on heikentänyt kotimaisen teollisuuden investointihalukkuutta. Teollisuuden taakkaa lisää vielä entisestään onneton rikkidirektiivipäätös, joka lamauttaa teollisuutta vielä lisää. Kun kokonaisuuteen lisätään vielä nyt käsitellyssä oleva rikkidioksidin, typenoksidien ja hiukkaspäästölähteitä käsittelevä direktiivi, niin tilanne ei näytä hyvältä.

Valiokuntaryhmämme on huolissaan niistä mahdollisista vaikutuksista, mitä nyt esillä olevat esitykset aiheuttavat maamme teollisuudelle ylimääräisten velvoitteiden muodossa. On selvää, että kustannukset ainakin nousevat ilman, että niillä on merkittäviä vaikutuksia maailman ilmastonsuojeluprosessissa kokonaisuutena. Peruslähtökohtana on oltava se, ettei maamme teollisuudelle tule toimeenpanossa tiukemman ympäristölainsäädännön vuoksi ylimääräisiä vaatimuksia päästökattodirektiivin kautta. Valiokuntaryhmämme mielestä jatkossa tulee

huomioida tehtyihin päätöksiin riittävän pitkät siirtymäajat. Alan tieteelliseen tutkimukseen tulee panostaa huomattavasti enemmän, jotta saadaan kehitettyä edullisempia hiukkasten suodatusmenetelmiä 1—50 MW:n voimalaitosten savukaasujen puhdistamiseen. Direktiivin vaikutusarviot Suomen olosuhteisiin harvaan asutuille alueille olisi pitänyt laatia ennen tämän lausunnon antamista, jotta voitaisiin päättää todelliset olosuhteet huomioiden. Tämä olisi ollut tärkeää, jotta tiedettäisiin todelliset haitalliset vaikutukset pienten lämpölaitosten ja kasvihuone-yrittäjien liiketoimintaan. Säädös tulee vaikeuttamaan hajautetun energiatuotannon nykyistä asemaa ja tulevaisuutta, siksi perussuomalaiset eivät voi hyväksyä nyt tehtyä esitystä.

Valiokuntaryhmämme näkee, että maamme tulisikin kyseenalaistaa EU-tasoisien päätöksen teon sekä ohjauksen toimenpiteet silloin, kun kansallisella lainsäädännöllä pystytään paremmin ottamaan huomioon maamme omat erityispiirteet.

Lopuksi valiokuntaryhmämme haluaa muistuttaa, että direktiiveillä on negatiivisia vaikutuksia maamme maataloudelle. Me perussuomalaiset pelkäämme etenkin sitä, että Suomen maatalous ajetaan entistä pahempaan ahdinkoon, sillä jo aikaisemmin viljelijöitä on rangaistu erilaisten ympäristö- ja ilmastopoliittisten vaatien kautta ja tulossa on ns. viherryttämisvaatet. Kokonaiskuvassa on muistettava se, että EU:n maatalousuudistuksessa maamme viljelytuet ovat voimakkaasti alenevia.

Mielipide

Edellä olevan perusteella katsomme,

että valiokunnan olisi tullut lausunnossaan ottaa edellä oleva huomioon eikä yhtyä asiassa valtioneuvoston kantaan.

MmVL 28/2014 vp — U 13/2014 vp

Eriävä mielipide 1

Helsingissä 6 päivänä kesäkuuta 2014

Lauri Heikkilä /ps
Reijo Hongisto /ps
Pirkko Mattila /ps

ERIÄVÄ MIELIPIDE 2

Perustelut

Mielestäni valiokunnan lausunto poikkeaa siinä määrin valtioneuvoston kannasta etenkin päästörajojen osalta, etten voi yhtyä valiokunnan kantaan.

Pidän valtioneuvoston kantaa Suomen kannalta hyvänä, ja siksi esitin valiokunnassa, että se yhtyisi valtioneuvoston kantaan ilman ehdo-

tusta päästöjen raja-arvojen lieventämisestä ja polttoainetehon alasajon korottamisesta.

Mielipide

Edellä olevan perusteella katson,

että valiokunnan olisi tullut lausunnossaan yhtyä asiassa valtioneuvoston kantaan.

Helsingissä 6 päivänä kesäkuuta 2014

Satu Haapanen /vihr